

СУ "ИВАН ВАЗОВ"
8900 Нова Загора, ул. "Петко Енев" №54
☎ 0457/ 6 20 44   e-mail:souvazov_nz@abv.bg

Приета с решение на Педагогически съвет – Протокол № 10/11.09.2018г.

и утвърдена със заповед на директора РД – 06-1332/12.09.2018г.

Процедура

за взаимодействие при установен случай на дете, жертва на насилие или в риск от насилие и при възникване на кризисна ситуация на територията на СУ „Иван Вазов”- гр. Нова Загора

1. При установяване на факти, или белези за преживяно насилие от дете, което се обучава в СУ „Иван Вазов”- гр. Нова Загора незабавно се предприемат следните действия от служителя, установил съответните факти:
  - 1.1. Уведомява се Директорът на училището, който на свой ред до един час след получаване на информацията съобщава лично или по телефона за извършеното насилие над детето на следните лица: дежурния в РПУ, на отговорният специалист в РИО на МОН, както и на началника на отдел Закрила на Детето в Д „СП” Нова Загора, след което в срок от 24 часа се подава и писмен сигнал до горе изброените отговорни лица с подробна информация за случая.
  - 1.2. Директорът свиква училищна комисия, съставена от специалистите, работещи с детето, преживяло насилие, като членове на комисията са:
    - Директор – Председател на комисията;
    - Класен ръководител;
    - Медицински фелдшер;
    - Педагогически съветник;
    - Учители по различните предмети.
  - 1.3. Комисията заседава и всеки път, когато и бъде подадена информация при идентифициране на дете, жертва на насилие или при кризисна ситуация, като определя методите на работа и ангажиментите на всеки член от комисията.
  - 1.4. Комисията изготвя краткосрочен и дългосрочен план за работа с детето, преживяло насилие, в която да се набележат конкретни терапевтично-възпитателни задачи за подпомагане на детето след преживяната травма и предотвратяване на рисковите фактори за детето.
2. При възникване на критично събитие и ситуация, която е много опасна или рискова, характеризира се с висока смъртност, голям брой пострадали или загинали лица, тежки травми – например акт на насилие, терористични актове, животозастрашаващи

природни бедствия, автомобилна катастрофа и др., при които има висок обществен интерес и публичност говорим за **КРИЗИСНА СИТУАЦИЯ**.

2.1. В случаите на възникване на критично събитие или ситуация, Директорът незабавно подава първоначална информация в РУ на МВР, на кмета на населеното място, отговорният специалист в РИО на МОН, както и Началника на отдел Закрила на Детето в Д „СП“ Нова Загора, а при нужда и дежурните екипи за спешна медицинска помощ, след което в срок от 24 часа се подава и писмен сигнал до горе изброените отговорни лица с подробна информация за случая.

2.1. Децата, които са преживели такава кризисна ситуация най-често са объркани, изпитват тревожност, депресия, страх, скръб, това води и до трудности при хранене и спане, недоверчивост, затваряне в себе си. Осъществяването на ранен контакт с такива деца, предотвратява формирането на система за психологическа защита от страна на жертвите /което възпрепятства усилията на външните лица да ги подкрепят за тяхното възстановяване/, облекчава техните страдания и подпомага да се преодолее събитието. Мултидисциплинарна комисия организира оказването на първа психологическа помощ. Важно е оказването на психологическа помощ да се извърши веднага или до 48 часа след преживения стрес, затова в СУ „Иван Вазов“ - гр. Нова Загора се приема, че при наличие на обучени специалисти в училището, оказването на първа психологическа помощ започва незабавно за преживелите критично събитие или ситуация деца. Целта на тази кризисна интервенция е снижаване ефекта от кризисното събитие; намаляване влиянието на травматичния стрес; ускоряване възстановяването на нормалния ритъм на живот на децата и установяване на децата, нуждаещи се от последваща помощ.

Използвани понятия:

В Допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето са дадени определенията на понятието насилие и видовете насилие:

§ 1. По смисъла на правилника:

1. **"Насилие"** над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

2. **"Физическо насилие"** е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

3. **"Психическо насилие"** са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

4. **"Сексуално насилие"** е използването на дете за сексуално задоволяване.

5. **"Пренебрегване"** е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

В Закона за закрила на детето е дадено определението на **„дете в риск“**.

§1.т.11. "Дете в риск" е дете:

- а) чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа;
- б) което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството му;
- в) за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;
- г) което страда от увреждания, както и от труднолечими заболявания, констатирани от специалист;
- д) за което съществува риск от отпадане от училище или което е отпаднало от училище."

В чл.2 от Закона за защита от домашно насилие е дадено определението: на **„Домашно насилие“**: „Чл.2. (1) Домашно насилие е всеки акт на физическо, сексуално, психическо, емоционално или икономическо насилие, както и опитът за такова насилие, принудителното ограничаване на личния живот, личната свобода и личните права, извършени спрямо лица, които се намират в родствена връзка, които са или са били в семейна връзка или във фактическо съпружеско съжителство.

(2) За психическо и емоционално насилие върху дете се смята и всяко домашно насилие, извършено в негово присъствие."

МЕТОДИ ЗА РАБОТА НА УЧИЛИЩНАТА КОМИСИЯ ЗА РАБОТА С ДЕТЕ ЖЕРТВА НА НАСИЛИЕ В УЧИЛИЩЕ

Методи на работа и ангажираност на членовете на училищната комисия работещи с дете преживяло насилие. Членове на комисията са:

- Директор -председател;
- Класен ръководител;
- Медицински фелдшер;
- Училищен психолог;
- Ресурсен екип (при необходимост)
- Учители по различните предмети.

1. Всеки един от членовете на комисията има задължението да свика заседание на комисията, ако получи информация за идентифицирано дете, жертва на насилие или при кризисна ситуация.
2. Председателя/Директорът/ на комисията уведомява незабавно: дежурния в РПУ, на кмета на населеното място, на отговорният специалист в РУО на МОН, както и на началника на отдел Закрила на Детето в Д „СП” Нова Загора, а при нужда и дежурните екипи за спешна медицинска помощ, след което в срок от 24 часа се подава и писмен сигнал до горе изброените отговорни лица с подробна информация за случая.
3. Всеки един от членовете участва с консултативна дейност в комисията, като накрая решението за действията се взема чрез гласуване.
4. Комисията изработва във всеки отделен случай краткосрочен и дългосрочен план за работа с детето, преживяло насилие ,или при кризисна ситуация, в която да се набележат конкретни терапевтично-възпитателни задачи за подпомагане на детето след преживяната травма и предотвратяване на рисковите фактори за него.
5. Комисията съдейства на компетентните органи за предотвратяване рисковите фактори за детето.

КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН

за предотвратяване рисковите фактори за дете, преживяло насилие или при кризисна ситуация

1. В случаите на идентифициране на дете, преживяло насилие или възникване на критично събитие или ситуация, Директорът незабавно подава първоначална информация в РУ на МВР, на кмета на населеното място, отговорният специалист в РУО на МОН, както и Началника на отдел Закрила на Детето в Д „СП” Нова Загора, а при нужда и дежурните екипи за спешна медицинска помощ, след което в срок от 24 часа се подава и писмен сигнал до горе изброените отговорни лица с подробна информация за случая.
2. Ако има пострадали деца се прави всичко необходимо да получат те **спешна медицинска помощ**.
3. Децата, които са преживели насилие или такава кризисна ситуация най-често са объркани, изпитват тревожност, депресия, страх, скръб, това води и до трудности при хранене и спане, недоверчивост, затваряне в себе си. Осъществяването на ранен контакт с такива деца, предотвратява формирането на система за психологическа защита от страна на жертвите /което възпрепятства усилията на външните лица да ги подкрепят за тяхното възстановяване/, облекчава техните страдания и подпомага да се преодолее събитието. Мултидисциплинарна комисия организира оказването на **първа психологическа помощ**. Важно е оказването на психологическа помощ да се извърши веднага или до 48 часа след преживения стрес, затова в СУ „Иван Вазов”- гр. Нова Загора се приема, че при наличие на обучени специалисти в училището, оказването на първа психологическа помощ започва незабавно за преживелите критично събитие или ситуация деца.
Целта на тази кризисна интервенция е снижаване ефекта от кризисното събитие; намаляване влиянието на травматичния стрес; ускоряване възстановяването на нормалния ритъм на живот на децата и установяване на децата, нуждаещи се от последваща помощ.
4. Информират се родителите на децата за ситуацията и предприетите действия до момента, като при изразено желание и нужда се оказва първа психологическа помощ и на родителите.

ДЪЛГОСРОЧЕН ПЛАН

за действие при установен случай на дете, жертва на насилие или в риск от насилие и при възникване на кризисна ситуация на територията на СУ „Иван Вазов”- гр. Нова Загора

1. След осъществяването на краткосрочния план за действие при дете, преживяло насилие или кризисна ситуация , се прилага дългосрочен, чиято цел е възстановяването на нормалния ритъм на живот на децата и установяване на децата, нуждаещи се от последваща помощ.
2. На децата, нуждаещи се от последваща помощ се оказва емоционална и психологическа помощ, осигурява се комфортна и подкрепяща среда. Координират се действията на училищната комисия с тези на специализираните държавни органи.
3. Информират се родителите на децата за ситуацията и предприетите действия до момента . При желание и нужда от страна на родителите се организира и подкрепа за семейството от комисията.
4. Изготвянето на всеки план става съобразно индивидуалните потребности на детето.